

Харченко І.В., к.е.н., доцент,
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м.Кропивницький

ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Відома складність управління сучасним підприємством у будь-якій галузі народного господарства, особливо машинобудівній. Тому зрозуміла ідея використовувати ЕОМ для допомоги в управлінні підприємством. Це призвело до використання комп'ютерної техніки в управлінні і створенню автоматизованих інформаційних систем (АІС). Позитивний вплив АІС на результати управління очевидні. Відома різна глибина вирішення управлінських задач залежно від складності та розвиненості АІС: MRP-, MRP11 -. ERP- ERP11, CSRP.

Сучасний етап розвитку ринкової економіки призвів до появи стратегічного управління та суттєво змінив акценти від обліку та вирішення насамперед внутрішніх проблем підприємства до визначення та вирішення проблем зовнішнього та проміжного оточення (національної та світової економіки, стану справ у галузі). Цим і викликані сформульовані І. Ансоффом [1] методи стратегічного управління, як-то: управління за слабкими сигналами, вибір стратегічних пріоритетів, вибір стратегічної позиції, управління в умовах стратегічних несподіванок. Відомі різні методи розробки стратегії – зокрема метод сценарного планування. Після проведення стратегічного аналізу пропонується певна послідовність дій. Проблема в тому, що ефективність кожного кроку є недоведеною, невідомо, як розвиватиметься ситуація. Але яким би детальним не був стратегічний аналіз, він дасть дуже приблизну ймовірність розвитку подій, і навіть метод сценарного планування дає спрощений варіант розвитку подій без отримання результатів тих чи інших можливих стратегічних кроків. Три варіанти сценаріїв – найоптимістичніший, найменш оптимістичний та найреальніший – розглядають багато змінних, кожна з яких може змінюватися в досить широких межах. Відповідно три варіанти сценаріїв апріорі не можуть врахувати всіх поєднань факторів, від яких залежить стан підприємства.

*II Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція
«СТРАТЕГІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»*

Який вихід? Наша пропозиція і нова, і стара – використовувати можливості моделювання за допомогою ЕОМ стосовно стратегії. Ми маємо на увазі моделювання поведінки підприємства при реалізації продукції та роботі на певних ринках у конкурентному середовищі. Моделювання економічних процесів широко застосовується для прогнозування макроекономічних процесів, наприклад [3]. Проте моделювання стратегії набагато складніше. Цим питанням займалися різні дослідники [4, 5, 6, 7]. Відразу відкинемо джерела типу [5, 6]. Назвати це моделюванням економічної поведінки буде великим перебільшенням - це підготовчі кроки до моделювання. Питання – як треба це робити? Ми вважаємо - за допомогою імітаційного моделювання. Доцільність ідеї підтвердимо словами Р. Шеннона: «Коли ставити експеримент на реальній системі дуже дорого і (або) неможливо, часто може бути побудована модель, на якій необхідні експерименти можуть бути з відносною легкістю і порівняно недорого з реальними експериментами. При експериментуванні з моделлю складної системи ми часто можемо більше дізнатися про її внутрішні взаємодіючі фактори, ніж могли б дізнатися, експериментуючи з реальною системою; це стає можливим завдяки вимірюваній структурним елементам моделі, завдяки тому, що ми можемо контролювати її поведінку, легко змінювати її параметри тощо» [2]. Р. Шеннон давно відомий автор, проте його думки майже повторюють сучасні джерела, наприклад, Британніка [8].

Чому ж імітаційне моделювання? Р. Шеннон навів переконливі аргументи [2. с. 23-24] Дуже мало відомо про моделювання стратегії підприємств. Лише деякі джерела згадують даний метод [3, 7]. Та й ті є закордонними ресурсами з обмеженим доступом до інформації щодо моделювання стратегії. У фахівців зі стратегічного управління виникнуть питання щодо достовірності моделювання стратегії та можливості використання результатів моделювання на практиці, а саме: Як саме моделювати стратегію та кроки підприємств? Наскільки достовірним буде це моделювання? Що можна і що не можна врахувати під час моделювання стратегії?

Імітаційні моделі є динамічними, детерміністичними з використанням стохастички;

*II Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція
«СТРАТЕГІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»*

дискретними, за умов, що події відбуваються досить часто, можна вважати їх безперервними. Характеристики можна налаштовувати і отримувати різні результати при різних варіантах дії, що дасть ймовірний прогноз вирішення проблеми. На нашу думку, це єдино правильний підхід, тим паче, що у коротких даних щодо моделювання стратегії він також використовується [3].

Питання достовірності моделювання виникали завжди. Достовірність моделювання стратегії досить умовна. Але навіть такий підхід дасть менеджерам можливість передбачати наслідки управлінських рішень.

Висновок. Імітаційне моделювання стратегії є важливим напрямом дослідження і способу розробки стратегії підприємства, який значно полегшить процес прийняття обґрунтованих рішень щодо стратегії розвитку підприємств.

Література:

1. Ансофф И. Стратегическое управление.- М.: Экономика, 1989. -519с
2. Р. Шеннон. Имитационное моделирование систем – искусство и наука Перев с англ. Издательство Мир . Москва 1978-0.418с
3. www.slideshare.net/. Behrouz A. Aslani Business Strategy and Computer Simulation Model Technology and Operations Management ..
Alfresco : Implementing Business Rules
4. Аристов С.А. Имитационное моделирование экономических процессов. Учебное пособие . Екатеринбург. Изд-во УГЭУ. 2010, -255с
5. Компьютерная имитация экономических процессов Учебник под ред А.А. Емельянова. Г. Маркет.-ДС.2010.-464с.
- 6.. Томпсон А., Питереф М., Гембл Д., Стрикленд А. Стратегический менеджмент: – создание конкурентного преимущества . Санкт-Петербург. ООО «Диалектика», 2019 -800с
7. <https://www.britannica.com/technology/computer-simulation>